

///Teatre

“Sóc més visceral que cerebral”

Julio Manrique portarà la visceralitat del protagonista d'*En Pólvora*, d'Àngel Guimerà, al Teatre Nacional de Catalunya fins al 23 de desembre i amb direcció de Sergi Belbel. Amb aquest personatge clàssic del teatre català, l'actor assegura haver-se espolsat del damunt algunes reserves que tenia. “He descobert un nivell de qualitat i una passió molt bèstia, molt potent”. (Text: Adriana Clivillé. Fotos: Maider Mendaza)

U La passió sobre l'escenari s'ha convertit en una mena de targeta de presentació característica d'aquest actor, que la considera una etiqueta real però que intenta dominar i apaivagar. A *En Pólvora* comparteix protagonisme amb Anna Sahun i Marc Rodríguez, que completen el triangle amorós per excel·lència del teatre de Guimerà. Aquesta peça gairebé desconeguda del teatre clàssic català “és un text pont entre l'antiga producció i el teatre més modern”, afirma Julio Manrique. Al marge d'interpretar, Manrique ha dirigit dos espectacles de petit format, comptant sempre i necessàriament “amb la complicitat dels actors”. Fa poques setmanes va estrenar a la Sala Beckett de Barcelona *Els boscos*, de David Mamet, i l'any 2004 va portar a escena un text propi al festival de teatre de Sitges. “Em tempta i m'atrau portar la iniciativa, remenar textos i decidir quin portar a escena”, explica, mentre reflexiona que el seu objectiu com a director és acompanyar els actors.

Assegura que és addicte a la telesèrie *Porca mèsria*, de TV3, de la qual és un dels personatges protagonistes. “Si no la puc veure, l'enregistro”. I la defensa com un exemple de fer televisió de qualitat.

En Pólvora és un text de Guimerà que prescindeix del vers i evita el costumisme. Com t'hi trobes? Com l'has preparat?

El teló de fons d'aquest muntatge teatral és un triangle amorós, igual com passa amb *Terra Baixa*, també de Guimerà. El personatge de Manelic de *Terra Baixa* el vaig fer fa uns anys amb direcció de Ferran Madico. He descobert el que representen aquests dos textos en la dramaturgia catalana, el seu valor i un nivell de qualitat i de passió molt bèstia, molt potent. Tenia alguns prejudicis i ara m'hi he reconciliat gràcies, en part, al pas dels anys i, sobretot, gràcies a la direcció de Sergi Belbel i la seva defensa de l'autor, la seva

obra i la seva mirada precisa i lúcida. Hi ha fragments de molta volada, molt poderosos sentimentalment, que reflecteixen un tros de la història d'aquest país i està bé passar-hi revista. Està bé que es faci, i a fons.

Què diries als reticents al fet que es muntin clàssics?

Espero que *En Pólvora* agradi a qui agrada el teatre. Revisitar els clàssics està bé, sempre que la programació quedi compensada amb autors contemporanis. I per fer clàssics no cal recórrer sempre a Shakespeare. Al públic l'atraparà la teatralitat que contingui una peça, la capacitat de crear determinat nivell d'energia, comunicació i emoció. *En Pólvora* tracta de l'amor i de la mort, com el noranta per cent del teatre. Si la fem com cal, pot adquirir una temperatura emocional i de conflictes que acabaran enganxant una gran part del públic. En aquest maremagnum de sentiments hi estem tots ficats.

***En Pólvora* és la primera direcció de Sergi Belbel al TNC des que n'és el director artístic. ¿Assumir el protagonista per a tu és un repte afegit?**

No noto cap mena d'atenció respecte a això. Quan vaig protagonitzar *Terra Baixa* al TNC vaig notar més pressió. Aquesta vegada he treballat bastant tranquil, Sergi Belbel crea un esperit lúdic. És un home serè. No hi penso gens, en la nova etapa Belbel, m'és igual en el bon sentit de l'expressió. El que em preocupa és treballar bé als assajos i gaudir-ne.

D'on venia el teu prejudici cap a Guimerà?

“

A 'En Pólvora' hi ha fragments de molta volada, molt poderosos sentimentalment

”

Estava fonamentat en la ignorància més absoluta al voltant de la seva obra. Pensava que era un autor que produïa obres esquemàtiques i melodrames convencionals. Un cop me l'he mirat amb carinyo, he descobert un dels pilars de la nostra dramaturgia. No és un dels meus autors favorits, però hi ha molta qualitat.

Quins són els teus referents en autors teatrals?

Els que m'agradaria fer com a actor, bàsicament. M'agrada molt Txèkhov, com a tothom a qui agrada el teatre, com a autor i com a narrador de contes. I dels contemporanis, David Mamet, Koltès, Samuel Beckett i Harold Pinter. I Shakespeare, evidentment. De Txèkhov i Mamet en sóc un gran admirador. Però el que m'agradaria treballar com a actor, no m'atreveixo a dirigir-ho. Em fa molt respecte. En dirigir, m'atreveixo amb espectacles de petit format amb un equip d'interpres molt còmplice. Ara, si em lloguen per fer d'actor en un muntatge de Txèkhov, jo encantat.

Quina sensació tens de la teva recent direcció d'*Els boscos*, de David Mamet?

Sí, en tenia moltes ganes. I tinc la sensació que, més o menys, he acompanyat bé els actors en el procés i he pogut fer alguna cosa útil. Em queden ganes de seguir dirigint. Em tempta, em tira portar la iniciativa, remenar textos i decidir quin portar a escena. Prendre decisions respecte al qui i el com, el ritme i la qualitat dels assajos. Procuraré seguir dirigint, i tinc algun text al cap. Però ha de ser sempre un material que em cridi i que el pugui muntar amb companys amb qui em senti còmode.

Et sents còmode en el registre visceral?

Sí. Pel que diuen els companys de professió, sóc un actor més visceral que cerebral. Ho he anat compensant amb el temps i, sobretot, després de passar quatre mesos a França amb la companyia de Peter Brook, Théâtre des Bouffes du Nord. Des de llavors he evitat tirar sempre de veta, desconfiant d'aquest registre i eixamplant els que ja tenia. Potenciant altres qualitats d'energia i anar-m'ho plantejant i posant-ho en pràctica. I, sí, em sento més o menys a gust treballant personatges amb un fort component de passió i visceralitat. El personatge que ara treballo, l'anomenat Pólvora, és decididament apassionat, és un bitxo temperamental!

Què va fer que treballéssis amb Peter Brook?

Havia fet un curs becat pel Teatre Lliure i la Unió de Teatres d'Europa en què vaig coincidir amb Bruce Meyers, un actor de la companyia de Brook. Anys després em van trucar per anar a fer un

càsting a París... la qual cosa d'entrada em va semblar una broma d'algun amic meu. Es tractava d'un càsting per fer el paper d'Horaci a *Hamlet*. Però aquest espectacle es va endarrerir i el que vam muntar va ser *Far Away*, de Caryl Churchill.

¿El treball amb Peter Brook et va servir per conèixer personatges de manera més continguda?

Em vaig qüestionar la manera d'encarar la feina. Hi ha una frase seva que retinc molt que és: la interpretació està en els detalls. Això podria resumir tota una reflexió posterior que he anat posant en pràctica. A vegades t'encens molt com a actor i produeixes molta energia, t'encegues i deixes d'estar atent. Llavors és quan et perds els detalls de treballar amb l'altre. El teatre no està en tu ni en l'altre, està al mig.

Vas començar a fer teatre a l'aula de la Universitat Pompeu Fabra, on estudiaves dret. I vas tenir la sort de topiar amb el director Josep Maria Mestres.

Jo vaig estudiar dret per llicenciar-me i per haver passat per la universitat. I perquè formo part d'una generació en què les famílies enviaven els fills a la universitat. A l'aula de teatre de la Pompeu Fabra vaig conèixer Guillem Jordi Graells i Josep Maria Mestres. Amb Mestres vaig tenir les meves primeres bones oportunitats (amb *Enemic de classe*, de Nigel Williams) i el meu primer treball professional. I és un director amb el qual tornaré a treballar. És un molt bon director i amic.

Mestres et va dirigir a *Fashion Feeling Music*, al

Lliure, un espectacle que marca la teva evolució cap a la maduresa.

La maduresa no! No crec que hi hagi arribat, a la meua maduresa interpretativa. Va ser un espectacle que va sortir molt bé, penso. Em vaig divertir molt fent-lo, m'hi vaig ficar amb il·lusió.

El passat festival Grec vas protagonitzar *Arbusht* al Teatre Lliure de Barcelona, una sàtira sobre George Bush. ¿Et sents proper a la manera de fer del Lliure?

És el teatre de Barcelona on més he treballat, ja abans que el dirigís Àlex Rigola. Em sento proper a Rigola i a alguns actors i actrius que formen part de la companyia del teatre. I al mateix Àlex Rigola, que em sembla que proposa una programació molt guapa i atractiva, que m'interessa també com a espectador.

Has fet alguna telesèrie i has intervingut a *Nissaga de poder*, de TV3. I ara ets protagonista de *Porca misèria*, un petit esdeveniment televisiu en català.

Porca misèria és televisió de qualitat, i això enganya. Com diu un amic meu: el que és bo també agrada. Per a mi està sent una experiència bona. Considero que la sèrie està ben feta pel que fa als guions, la interpretació. I no és un format massa convencional, tenint en compte el tipus de dramàtics que produeix TV3. Està sent un rodatge diferent de les altres telesèries en què he intervingut: és un producte cuidat, mimat... i això està provocat sobretot per Joel Joan, director i promotor del projecte. I el felicito per aquesta iniciativa valenta. *Porca misèria* té adeptes i espectadors fidels. És un híbrid entre la comèdia i el drama, però allunyada del *culebrot*. Transmet un tipus d'humor i un to de comèdia urbana més o menys intel·ligent, humana, amb personatges identificables. Més enllà de la truculència, la sèrie busca l'interès i la complicitat de l'espectador.

Jo la miro i l'enregistro: sóc fan del *Porca misèria*. Estic content i orgullós de formar part de l'equip que la fa, i espero que n'hi hagi més. Que sigui un referent.

Teatre esquitxat de cinema

El teatre constitueix el gruix essencial de la carrera de Julio Manrique, que es va iniciar a l'Aula de Teatre de la Universitat Pompeu Fabra de manera paral·lela als seus estudis de dret. El director Josep Maria Mestres –responsable de l'Aula– va ser clau perquè es despertés la seva vocació d'actor, deixada una mica de banda per la voluntat familiar de donar prioritat a la universitat. “Vaig estudiar una carrera perquè era el que tocava, era bon estudiant i m'agradaven les lletres”. Compaginar els quatre anys d'estudis amb la formació a l'Aula de Teatre i al Col·legi del Teatre de Barcelona li va permetre veure clarament cap a on volia decantar-se. Un cop llicenciat, cursa els tres cursos oficials d'interpretació a l'Institut del Teatre de Barcelona.

En cinema, Manrique ha tingut una vida curta fins ara, però amb projectes de pes. Ha protagonitzat la pel·lícula de Sílvia Quer *Febrer* (2006), en què comparteix cartell amb Laura Conejero, Nacho Fresneda i Mercè Sampietro, i ha intervingut a *Soldados de Salamina*, de David Trueba (2003).

I és molt recent la seva segona direcció teatral, en aquesta ocasió del text *Els boscos*, de David Mamet, a la Sala Beckett de Barcelona i protagonitzada per Cristina Genebat i Marc Rodríguez. La primera va ser un text propi, *El miedo y la música*, que es va estrenar al Sitges Teatre Internacional, un festival que fa les funcions de banc de proves per a joves directors i on es va donar a conèixer l'any 1998 Àlex Rigola, actual director del Teatre Lliure.

La seva direcció d'*Els boscos* ha estat qualificada de “curosa i gairebé imperceptible” per Santiago Fondevila, especialista en teatre del diari *La Vanguardia*. La lleugeresa de la seva empremta com a director s'ha de prendre en el millor sentit de l'expressió, ja que posa èmfasi en la llibertat que això significa per als intèrprets. En reflexionar sobre la tasca de direcció, Manrique explica que espera haver pogut “acompanyar els actors” en el procés de portar a escena un text. La crítica ha parlat també de “gran sensibilitat” en la posada en escena i d'una atenció dedicada a l'evolució dels personatges.

Amor i mort

Si és veritat que “el noranta per cent del teatre tracta de l'amor i la mort”, com assegura Julio Manrique, llavors és normal que hagi escollit *Els boscos* per a la seva segona direcció. El text planteja un idil·li que aviat es torça en una relació de por, tensió, friccions i violència física i psicològica. Un viatge de l'amor a la mort d'una relació de parella entre un home i una dona.

L'amor i la mort també l'aborden les peces teatrals en què ha intervingut Manrique com a actor, una trajectòria que comença el 1994 amb *Enemic de classe*, de Nigel Williams. La peça és la primera col·laboració amb Josep Maria Mestres, que també l'ha dirigit a *Clowns*, de Mestres i Joan Montanyès; *Salvats!*, d'Edward Bond; *Fashion Feeling Music*, de Mestres, Lluís Hansen i Carles Puértolas, i *Romeu i Julieta*, de Shakespeare. Des d'aleshores ha treballat també amb Rafel Duran en la seva producció *L'alfabet de l'aigua i Perifèria Koltès*, de Bernard M. Koltès. Amb la directora britànica afincada a Barcelona Tamzin Townsend, que el va dirigir al drama shakesperian *Macbeth*, amb Pep Anton Sánchez a *Bunyols de quaresma*, de Mercedes Abad, amb Joan Ollé a *Así que pasen cinco años*, de García Lorca, i amb Calixto Bieito al clàssic de Shakespeare *Mesura per mesura*.

Els seus darrers muntatges han estat *Terra Baixa*, d'Àngel Guimerà, dirigida per Ferran Madico, *Ànsia*, de Sarah Kane i pel qual va rebre el Premi de la Crítica de Barcelona, *El pes de la palla*, de Terenci Moix, dirigida per Xavier Albertí; *The bug* (El virus), de Richard Strand, primera direcció de l'actor David Selvas, i *Salamandra*, de Josep M. Benet i Jornet, dirigida per Toni Casares.

Arran d'un curs sobre l'obra de Shakespeare organitzat per la Unió de Teatres d'Europa, Julio Manrique entra en contacte amb el director Peter Brook. El projecte inicial era posar a escena *Hamlet* amb el genial director anglès, però va evolucionar d'una altra manera: Brook el va dirigir a *Far Away*, de Caryl Churchill, i li va proposar una altra col·laboració que l'actor va rebutjar perquè tot just acabava de néixer el seu fill. “En aquells moments no estava per a res més, és clar”.